

Artikelen

Boemerangkinderen: weer terug naar het ouderlijk huis

Elma Wobma en Arie de Graaf

Van de kinderen die sinds de jaren negentig uit huis gingen is ongeveer 15 procent een boemerangkind: zij keerden na verloop van tijd voor een poosje terug naar het ouderlijk huis. Het aandeel boemerangkinderen ligt onder kinderen die sinds de jaren negentig uit huis gingen bijna twee keer zo hoog als onder nestverlaters in de jaren zeventig. De belangrijkste verklaring voor deze toename is het feit dat de laatste decennia steeds minder kinderen direct gaan samenwonen of trouwen en meer kinderen om een andere reden uit huis gaan, bijvoorbeeld om te gaan studeren. Deze laatsten komen vaker weer even bij de ouders terug dan de samenwoners en de gehuwden.

1. Inleiding

Het verlaten van het ouderlijk huis vormt een belangrijke stap in de levensloop. Met deze stap begint de fase van zelfstandigheid. Soms wordt deze fase onderbroken en keert een kind, nadat het een periode op zichzelf heeft gewoond, terug naar het ouderlijk huis. Zo'n terugkerend kind wordt een boemerangkind genoemd als het, om wat voor reden ook, vier maanden of langer opnieuw bij de ouders gaat wonen.

De laatste jaren is er meer aandacht voor dit verhuisgedrag gekomen omdat de indruk bestaat dat het aantal boemerangkinderen toeneemt. In het *Onderzoek Gezinsvorming 2008* is daarom een aantal vragen toegevoegd. Aan alle respondenten die ooit het ouderlijk huis hebben verlaten is gevraagd of ze ooit een boemerangkind zijn geweest en wat de reden was om terug te gaan naar het ouderlijk huis.

Dit artikel beschrijft de uitkomsten en analyseert de achtergronden van dit boemeranggedrag. Het onderzoek richt zich op de ontwikkeling van het aandeel jongeren dat terugkeert naar het ouderlijk huis en op de redenen om weer bij de ouder(s) te gaan wonen. Ook wordt ingegaan op de vraag welke achtergrondkenmerken de kans verhogen op een terugkeer naar het ouderlijk nest.

2. Methode

2.1 Theorie

Belangrijke verschillen die in de levensloop tussen de geboortegeneraties in de tweede helft van de 20^e eeuw zijn ontstaan, kunnen bijdragen aan een verklaring voor het toenemende aantal boemerangkinderen. De gemiddelde leeftijd waarop jongeren het huis verlaten is de laatste decennia weinig veranderd. Wat wel veranderde, is het motief om uit huis te gaan. Vroeger verlieten jongeren het huis om te gaan trouwen of samenwonen; de laatste jaren vertrekken ze vooral omdat ze behoefte hebben aan zelfstandigheid. Een derde van de jongeren die in het begin van deze eeuw

vertrokken ging uit huis om met hun partner te gaan samenwonen of om te trouwen. In de jaren zeventig van de vorige eeuw vertrok nog ruim de helft van de jongeren om die reden (Van Agtmaal-Wobma, 2009).

Jongeren die het ouderlijk huis hebben verlaten om samen te wonen of te trouwen hebben een kleinere kans om boemerangkind te worden dan degenen die alleen zijn gaan wonen. Davanzo en Goldscheider (1990) stellen dat de afname van het aantal nestverlaters dat direct gaat trouwen de belangrijkste verklaring is voor de toename van het aantal boemerangkinderen. Beaupré et al. (2006) concluderen eveneens dat de terugkeeransen van degenen die vanuit de ouderlijke woning zijn gaan trouwen kleiner zijn dan van degenen die alleen zijn gaan wonen. Zij vermoeden dat ook de toename van het ongehuwd samenwonen, met hogere scheidingskansen dan huwelijken, de terugkeerkans heeft versterkt. Davanzo en Goldscheider (1990) zien ook andere levenslooptransities die de kans op een terugkeer naar de ouderlijke woning vergroten, zoals overgangen naar student of werkende. Het voortijdig stoppen met een opleiding of werkloosheid zijn eveneens redenen om terug te keren naar het ouderlijk huis.

Uit eerdere onderzoeken is ook gebleken dat de terugkeeransen afnemen als kinderen op oudere leeftijd uit huis gaan, dat mannen een grotere kans hebben op terugkeer dan vrouwen en dat de meer traditioneel ingestelde bevolkingsgroepen eerder terugkeren. Opvallend is dat ook degenen die ongepland het ouderlijk huis hebben verlaten, bijvoorbeeld na een ruzie, meer kans hebben om terug te keren.

Uit onderzoek in Nederland onder jongeren die in 1999 weer thuis zijn gaan wonen blijkt ook dat iets meer mannen dan vrouwen boemerangkinderen zijn en dat de kansen om terug te keren snel afnemen met de leeftijd (Schapendonk-Maas, 2001). Beaupré et al (2006) geven als mogelijke verklaring voor het toenemende aantal boemerangkinderen dat jongeren tegenwoordig vaker financiële problemen hebben of een levensstandaard willen die alleen niet te bereiken is. Ook denken onderzoekers dat er steeds minder een stigma rust op het wonen bij je ouders. Lang thuiswonen is minder problematisch doordat de contacten tussen ouders en kinderen in een gezin anders zijn dan vroeger. De regels en grenzen die ouders stelden en de ruimte die kinderen kregen om deze regels en grenzen bij te stellen zijn veranderd (Du Bois-Reymond, 1993). Omdat ouders in moderne 'onderhandelingsgezinnen' soepele regels hanteren, zou de kans op conflicten kleiner zijn dan in de 'bevelshuishoudingen' van vroeger. Deze ontwikkeling kan een terugkeer van kinderen naar het ouderlijk huis vergemakkelijken.

2.2 Hypothesen

In dit artikel wordt geanalyseerd wat de kansen van jongeren zijn om boemerangkind te worden. De verwachting is dat de kans op terugkeer van een nestverlater wordt beïnvloed door:

- geslacht: mannen keren vaker terug naar het ouderlijk huis dan vrouwen;
- leeftijd bij uit huis gaan: hoe jonger iemand het ouderlijk huis verlaat, hoe groter de terugkeer kans;
- de periode van uit huis is gegaan: de terugkeer kansen zijn hoger in recente jaren;
- de reden van uit huis gaan: jongeren die uit huis zijn gegaan om te gaan samenwonen of trouwen hebben een kleinere kans om terug te keren dan degenen die voor werk of opleiding zijn weggegaan;
- opleidingsniveau: hoger opgeleiden hebben een grotere terugkeer kans. Mogelijk is dit gerelateerd aan de reden van uit huis gaan, omdat dit nu vaker 'opleiding' is;
- opleidingsniveau van de vader als indicatie voor de sociaal-economische status van het ouderlijk gezin: een hogere status zal de kans vergroten dat een kind terugkeert naar een (grotere) ouderlijke woning;
- het aantal kinderen in het gezin: bij een kleiner gezin is er vaak meer ruimte om terug te keren;
- religie: jongeren uit meer traditionele gezinnen hebben een grotere terugkeer kans dan jongeren uit niet-traditionele gezinnen;
- sfeer in het gezin: bij een goede sfeer in het ouderlijk gezin zullen kinderen eerder terugkeren dan wanneer er een slechte sfeer was;
- de woonomgeving tussen het zesde en het zestiende levensjaar: jongeren die zijn opgegroeid op het platteland of in een dorp keren vaker terug naar de ouderlijke woning dan jongeren die zijn opgegroeid in de stad.

2.3 Steekproefgegevens

De gegevens zijn afkomstig uit het *Onderzoek Gezinsvorming 2008* (OG2008) van het CBS. Hierin zijn gegevens verzameld over onder meer de sociaal-demografische kenmerken van mensen die in Nederland wonen. Het Onderzoek Gezinsvorming wordt om de circa vijf jaar gehouden. Het laatste onderzoek is uitgevoerd in de periode maart-augustus 2008. Hieraan namen 3,8 duizend mannen en 4,0 duizend vrouwen van 18 tot 63 jaar deel.

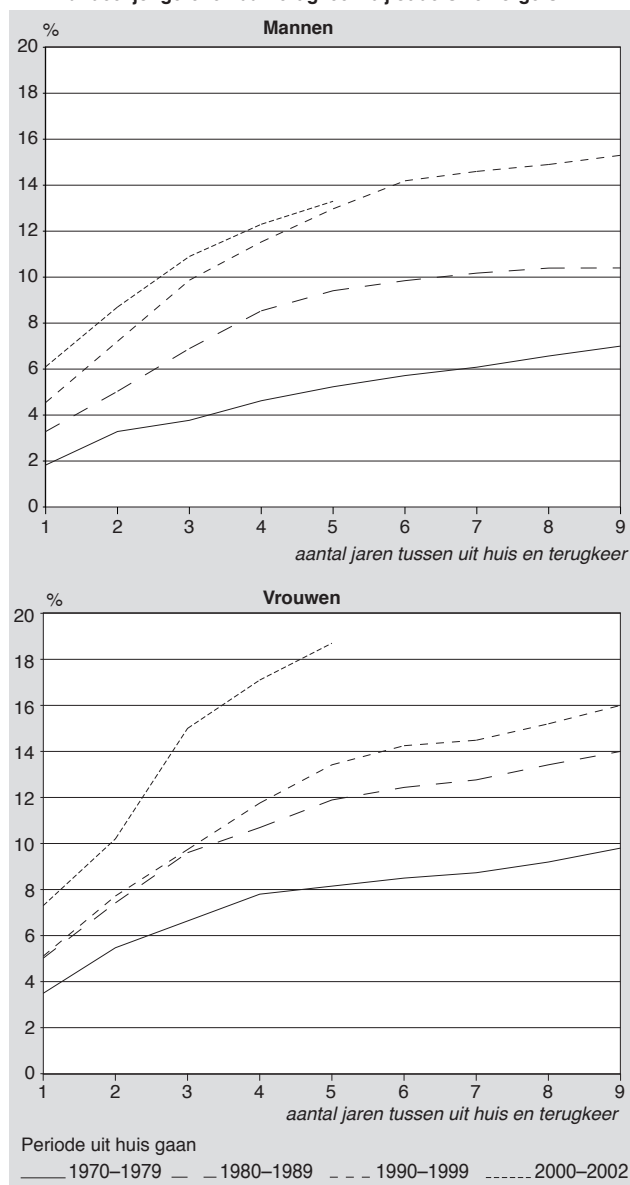
3. Resultaten

Ontwikkeling aandeel boemerangkinderen

Hoewel terugkeer naar het ouderlijk huis geen nieuw fenomeen is, is het aandeel boemerangkinderen onder de nestverlaters uit de jaren negentig wel hoger dan onder degenen die in de jaren zeventig het ouderlijk huis hebben verlaten (*grafiek 1*). Van degenen die in de jaren negentig het ouderlijk huis verlieten is circa 15 procent weer thuis gaan wonen. De generatie nestverlaters van de jaren zeventig telt met 7 procent jongens en 10 procent meisjes een veel kleiner aandeel boemerangkinderen. Het aandeel boemerangkinderen en dan in het bijzonder meisjes, dat begin deze eeuw het ouderlijk huis heeft verlaten, is weer hoger dan onder de generatie die in de jaren negentig uit huis is gegaan. Na vijf jaar is bijna een op de vijf meisjes weer teruggekeerd naar het ouderlijk nest.

De conclusies zijn dat de terugkeer kansen groter zijn in meer recente jaren van uit huis gaan en dat dat meisjes vaker terugkeren dan jongens.

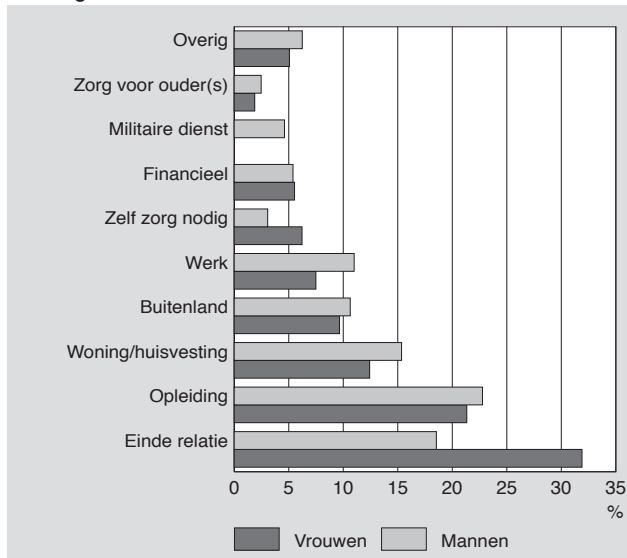
1. Aandeel jongeren dat terugkeert bij ouders/verzorgers

Redenen voor terugkeer

De helft van de boemerangkinderen is binnen twee jaar na het verlaten van het ouderlijk huis weer terug op het ouderlijke nest, maar ook na tien jaar keren nog kinderen terug. Het stuklopen van de relatie is voor 30 procent van de vrouwen en voor 20 procent van de mannen de reden om weer bij de ouders te gaan wonen (*grafiek 2*). Afronding of voortijdige beëindiging van de opleiding is in een op de vijf gevallen de aanleiding om het ouderlijke nest weer op te zoeken. Ook als ze tijdelijk geen huisvesting hebben of wachten op een andere woning komen kinderen weer een tijdje bij hun ouders wonen, al dan niet met hun partner. Een op de tien is na terugkeer uit het buitenland weer terug bij de ouders. Slechts een op de twintig geeft financiële redenen als motief aan om weer thuis te gaan wonen. Boemerangkinderen die begin deze eeuw terugkeerden naar het ouderlijk huis hadden daarvoor andere redenen dan de kinderen die in de jaren zeventig terugkwamen (*grafiek 3*). 'Werk' is steeds minder vaak een reden; het stuklopen van de relatie steeds vaker. Dit duidt erop dat het veranderen van werkring of het tijdelijk zonder werk zitten tegenwoordig minder aanleiding geeft om terug te gaan naar de ouders. Daaren-

2. **Belangrijkste reden van jongeren om weer bij ouders/verzorgers te gaan wonen**

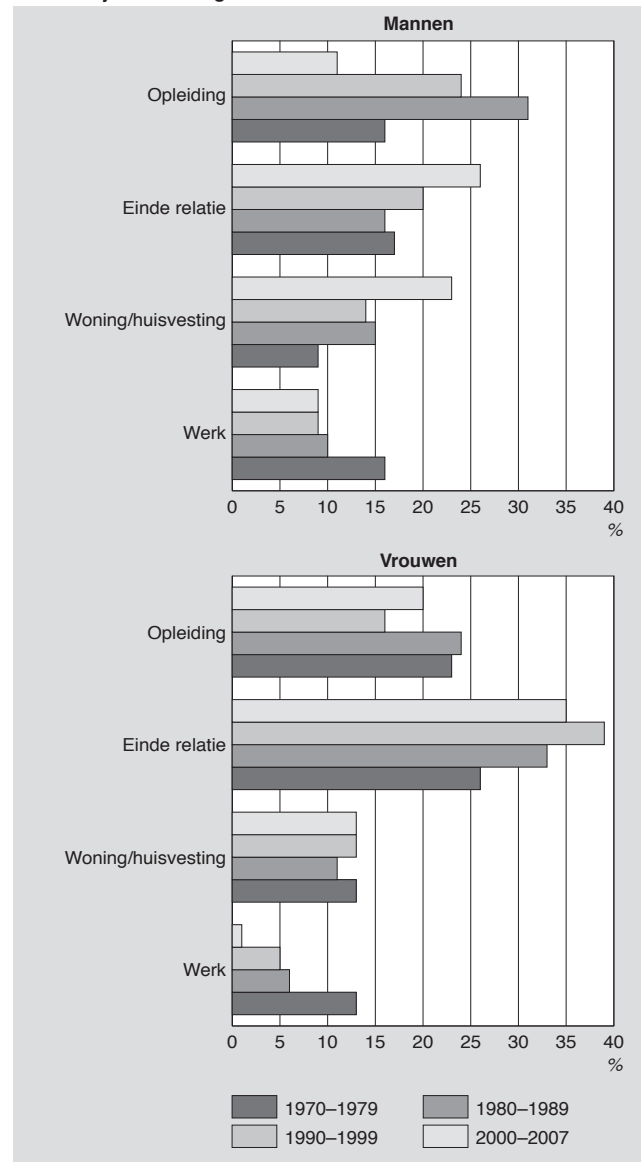

tegen blijkt de toegenomen instabiliteit van relaties of een scheiding vaker een reden te zijn om terug te keren naar het ouderlijk huis. Bij andere redenen is er geen duidelijke trend aan te geven.

Er blijkt een duidelijke relatie te zijn tussen de reden van vertrek en de reden van terugkeer. Van de boemerangkinderen die vanwege het beëindigen van een opleiding terugkwamen, waren circa acht op de tien ook vanwege opleiding uit huis gegaan (*staat 1*). Twee van de drie kinderen die terugkeerden vanwege relatieproblemen waren vertrokken om te gaan samenwonen of trouwen. Vier op de tien boemerangkinderen die vanwege werk terugkwamen, waren ook voor werk vertrokken. Bijna de helft van de vrouwen die vanwege werk terugkomen was vanwege opleiding uit huis gegaan. Bij mannen zijn dat drie op de tien.

Voor laagopgeleiden is het beëindigen van de relatie veruit de meest genoemde reden voor terugkeer. Voor hoogopgeleide jongeren hangt de terugkeer vooral samen met opleiding of studie. Degenen die een hoge opleiding hebben gevolgd, zijn dan ook voor het merendeel om die reden uit huis gegaan.

3. **Enkele belangrijke redenen om terug te keren naar ouderlijk huis naar jaar van terugkeer**

Staat 1
Enkele belangrijke redenen om terug te keren naar het ouderlijk huis naar reden uit huis gaan

	Belangrijkste reden uit huis gaan						Totaal
	opleiding	samenwonen/ trouwen	wilde zelf- standig zijn	werk	slechte sfeer thuis	overig	
	%						<i>abs. = 100%</i>
Mannen							
Opleiding	83	1	11	4	1	0	93
Einde relatie	3	70	11	4	9	4	76
Buitenland	17	20	29	24	5	5	40
Werk	29	0	20	42	4	4	45
Woning/huisvesting	17	27	37	7	10	3	63
Vrouwen							
Opleiding	80	1	11	3	4	1	105
Einde relatie	7	63	19	3	5	3	156
Buitenland	29	8	25	23	6	8	48
Werk	46	3	8	43	0	0	37
Woning/huisvesting	37	27	23	3	5	5	62

Staat 2
Aandeel boemerangkinderen ¹⁾ naar achtergrondkenmerken

	Aandeel boemerangkinderen		Aantal respondenten	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
	%		absoluut	
Leeftijd uit huis				
Jonger dan 20 jaar	19	17	708	1 235
20–24 jaar	8	8	1 398	1 362
25 jaar of ouder	4	5	762	311
Opleidingsniveau				
Laag	8	10	911	1 017
Middelbaar	10	13	1 028	1 054
Hoog	10	11	922	831
Jaar uit huis				
1970–1979	5	8	822	863
1980–1989	9	12	915	928
1990–1999	13	13	902	868
2000–2002	12	19	228	247
Ervaring tweeoudergezin				
Goed	10	12	1 795	1 729
Redelijk/slecht	7	10	329	462
Geen tweeoudergezin	10	12	743	714
Aantal kinderen in tweeoudergezin				
Een	12	11	121	111
Twee	12	12	567	633
Vier	9	13	480	556
Vijf of meer	9	13	342	339
Geen tweeoudergezin	7	9	618	552
Religie vader				
Geen	10	11	615	641
Kerkgang frequent	8	11	1 290	1 254
Kerkgang minder frequent	13	10	247	237
Kerkgang zelden of nooit	12	13	586	637
Onbekend	4	12	129	137
Opleidingsniveau vader				
Laag	8	11	1 473	1 393
Middelbaar	12	14	545	564
Hoog	13	12	460	550
Onbekend	7	11	389	401
Wonen 6–16 jaar				
Platteland	13	11	304	256
Dorp	10	13	1 079	1 097
Kleine stad	9	11	515	586
Grote stad	9	12	676	614
Buitenland	9	10	283	346
Reden uit huis				
Zelfstandig zijn	9	11	834	780
Slechte sfeer	13	16	152	244
Ouders vonden het verstandig	9	5	82	56
Samenwonen of trouwen	5	7	1 328	1 430
Werk	15	17	299	239
Opleiding	18	21	569	676
Totaal	10	12	2 867	2 906

¹⁾ Voor het eerst het ouderlijk huis verlaten in de periode 1970–2002 en binnen 5 jaar weer teruggekeerd.

Kenmerken van boemerangjongeren

Om een beeld te krijgen van de jongeren die voor een periode van vier maanden of langer weer thuis gaan wonen, is voor een aantal achtergrondkenmerken uit het *Onderzoek Gezinsvorming* het aandeel boemerangkinderen bepaald. Hierbij gaat het om jongeren die in de periode 1970–2002 het ouderlijk huis hebben verlaten en ten tijde van het onderzoek binnen vijf jaar terug zijn gegaan naar de ouderlijke woning. Gemiddeld keerde in deze groep 10 procent van de mannen en 12 procent van de vrouwen terug (*staat 2*).

In tegenstelling tot de verwachting is het aandeel boemerangkinderen onder vrouwen iets groter dan onder mannen. Leeftijd speelt wel een rol: hoe jonger kinderen uit huis gaan, hoe groter de terugkeer kans is. Van degenen die voor hun 20^e het ouderlijk huis hebben verlaten, is circa 20 procent ooit teruggekeerd. Van de 20–24-jarigen was dat 8 procent en van de 25-plussers 5 procent. Het kenmerk

‘opleidingsniveau’ differentieert nauwelijks. De reden ‘einde relatie’ voor laagopgeleiden en de reden ‘opleiding’ voor hoogopgeleiden beïnvloeden deze percentages.

De terugkeer kans is laag onder degenen die zijn gaan samenwonen of trouwen. Van de mannen keert om deze reden 5 procent terug, van de vrouwen 7 procent. De invloed van de kenmerken van het ouderlijk gezin en de woonomgeving zijn betrekkelijk gering en laten weinig samenhang zien.

Regressie-analyse

Achtergrondkenmerken van boemerangkinderen zijn niet onafhankelijk van elkaar. Zo hangen bijvoorbeeld de kenmerken ‘jaar van uit huis gaan’ en de ‘reden van uit huis gaan’ met elkaar samen. ‘Opleiding’ komt steeds meer als motief voor bij de jongere generaties die uit huis gaan. De resultaten in de voorgaande paragraaf zijn daarom moeilijk te interpreteren. Om meer zicht te krijgen op de bijdrage van

Staat 3

Samenhang tussen het terugkeren naar het ouderlijk huis en achtergrondkenmerken, logistische regressie

	Mannen		Vrouwen	
	exp(B)	Sig.	exp(B)	Sig.
Leeftijd uit huis				
Jonger dan 20 jaar (ref.)	1,000		1,000	
20–24 jaar	0,468	0,00	0,547	0,00
25 jaar of ouder	0,166	0,00	0,287	0,00
Opleidingsniveau				
Laag (ref.)	1,000		1,000	
Middelbaar	1,097	0,59	1,106	0,50
Hoog	0,560	0,01	0,508	0,00
Jaar uit huis				
1970–1979 (ref.)	1,000		1,000	
1980–1989	2,232	0,00	1,581	0,01
1990–1999	3,548	0,00	2,230	0,00
2000–2002	3,569	0,00	3,785	0,00
Ervaring tweeoudergezin				
Goed (ref.)	1,000		1,000	
Redelijk/slecht	0,721	0,17	0,748	0,10
Geen tweeoudergezin	1,000	1,00	0,965	0,82
Opleidingsniveau vader				
Laag (ref.)	1,000		1,000	
Middelbaar	1,283	0,16	1,011	0,95
Hoog	1,073	0,71	0,715	0,05
Onbekend	0,550	0,02	0,858	0,45
Reden uit huis				
Zelfstandig zijn (nee=ref.)	0,622	0,00	0,751	0,05
Ouders vonden het verstandig (nee=ref.)	0,564	0,20	0,325	0,06
Samenwonen of trouwen (nee=ref.)	0,457	0,00	0,455	0,00
Werk (nee=ref.)	1,809	0,00	1,564	0,03
Opleiding (nee=ref.)	1,646	0,01	2,262	0,00
Constante	0,136		0,159	
Nagelkerke R2	0,180		0,140	

elk kenmerk op de kans om een boemerangkind te zijn, is een logistische regressie uitgevoerd. Daarmee is berekend hoe groot de relatieve kansen van achtergrondvariabelen zijn op de terugkeer van kinderen die het ouderlijk huis hebben verlaten. Bij deze analyse zijn in eerste instantie alle in de vorige paragraaf beschreven kenmerken betrokken. Als verklarende variabelen zijn in het model de kenmerken opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het uit huis gaan: de periode van uit huis gaan, de leeftijd bij uit huis gaan en de reden van uit huis gaan. Daarnaast is een aantal achtergrondkenmerken van de respondent opgenomen: het opleidingsniveau, of de respondent bij beide ouders is opgegroeid, de sfeer in het ouderlijk gezin en de geloofsovertuiging van de vader.

Eerst is met *stepwise backward modelling* bepaald welke van deze kenmerken de belangrijkste verklarende variabelen zijn voor het al dan niet worden van een boemerangkind. De modellen zijn apart toegepast voor mannen en vrouwen.

Uit de verkennende analyse bleek dat leeftijd, opleidingsniveau, de periode van uit huis gaan, de ervaren sfeer in het ouderlijk gezin, het opleidingsniveau van de vader en de reden van uit huis gaan het beste model opleverden. In het uiteindelijke model zijn deze zes variabelen opgenomen.

Uit de analyses blijkt dat er duidelijk kleinere relatieve kansverhoudingen zijn voor degenen die tussen hun 20e en 24e jaar of na hun 25e jaar uit huis zijn gegaan (*staat 3*). Vergelijken met de referentiecategorie (uit huis gegaan voor het 20e levensjaar) hebben zowel mannen als vrouwen een twee, respectievelijk circa vier à zes keer zo kleine kans om boemerangkind te zijn. Het jaar van uit huis gaan speelt een

belangrijke rol: de odds ratio's worden met elke periode hoger. Vergelijken met degenen die in jaren zeventig van de vorige eeuw uit huis zijn gegaan, hebben zowel mannen als vrouwen een steeds hogere kansverhouding. De diverse redenen voor uit huis gaan geven duidelijke verschillen in

Logistische regressie

Om de invloed van een of meerdere onafhankelijke variabelen op een onafhankelijke variabele te onderzoeken wordt lineaire regressie-analyse gebruikt. Lineaire regressie-analyse is echter niet bruikbaar als de afhankelijke variabele slechts twee categorieën heeft. Om de invloed van onafhankelijke variabelen op een dichotome variabele na te kunnen gaan, is logistische regressie-analyse ontwikkeld. Bij dit analysemodel wordt niet direct de afhankelijke variabele verklaard, maar de logaritme van de kansverhouding (odds ratio).

Het logistische regressiemodel lijkt sterk op een gewoon regressiemodel. Gewoonlijk worden bij de resultaten van de logistische regressie de odds ratio's gegeven ($\exp(B)$). De odds ratio geeft aan hoeveel keer vaker die categorie 'wel' scoort op de afhankelijke variabele dan de referentiecategorie. Bij een positief effect is de waarde van de odds ratio groter dan 1, bij een negatief effect ligt de waarde tussen 0 en 1.

Logistische regressie-analyse geeft geen proportie verklaarde variantie (R^2). Een veel gebruikte pseudo R^2 -maat is de R^2 van Nagelkerke, die een vergelijkbare interpretatie heeft als de R^2 in lineaire regressie-analyse.

relatieve terugkeerkansen. Het meest opvallend is dat degenen die direct gingen trouwen of samenwonen een half zo grote kans hebben om terug te keren als degenen die niet om deze reden het ouderlijk huis hebben verlaten. De nestverlaters die uit huis gingen om een opleiding te volgen of te werken hebben een relatief grote kans om terug te keren. Vrouwen die uit huis gingen omdat de ouders dat verstandig vonden, hebben ten opzichte van mannen een kleinere terugkeerkans.

De kenmerken van het ouderlijk gezin laten in deze analyse geen duidelijke invloed op de terugkeerkansen zien. Alleen vrouwen die in het ouderlijk huis de sfeer redelijk of slecht hebben ervaren, hebben een relatief kleinere kans om boemerangkind te zijn.

4. Conclusies

Het aandeel nestverlaters dat voor vier maanden of langer weer in het ouderlijk huis is gaan wonen is de laatste decennia toegenomen. Van degenen die in de jaren negentig uit huis zijn gegaan is ongeveer 15 procent een boemerangkind. Dat is bijna twee keer zo veel als onder nestverlaters in de jaren zeventig. Onder de boemerangkinderen zijn relatief meer vrouwen dan mannen. De terugkeerkansen zijn het grootst voor degenen die voor hun 20^e jaar uit huis zijn gegaan. Mannen die uit huis gaan om te gaan samenwonen of trouwen keren het minst vaak terug, degenen die het ouderlijk huis verlieten om een opleiding te gaan volgen het vaakst. Vrouwen die voor opleiding uit huis zijn gegaan hebben een grotere terugkeerkans; vrouwen die uit huis gingen omdat de ouders het verstandig vonden, komen minder snel terug.

Er is geen duidelijk verband met opleidingsniveau. Dit hangt sterk samen met de reden van uit huis gaan en de leeftijd van vertrek. Ook is in dit onderzoek geen effect aangetoond van bijvoorbeeld de sociaal-economische status, het aantal kinderen in het gezin of het belang van religie. Alleen vrou-

wen die zijn opgegroeid in een gezin waar geen goede sfeer hing, keren minder vaak terug. Het opgroeien in stad of dorp heeft geen aantoonbaar effect.

De verklaring voor de toename van het aandeel boemerangkinderen is niet de leeftijd bij het uit huis gaan. Die is immers nauwelijks veranderd. Belangrijker is het feit dat de laatste decennia steeds minder nestverlaters direct gaan samenwonen of trouwen en meer nestverlaters alleen gaan wonen. Uit de analyses bleek vooral dat de kans om boemerangkind te worden voor samenwoners kleiner is dan voor andere groepen.

Terugkeren om 'financiële redenen', een belangrijk terugkeermotief in de literatuur, is door maar 5 procent genoemd. Indirect kunnen financiële motieven wel een rol spelen: bij het beëindigen van een relatie bijvoorbeeld is het ouderlijk huis niet alleen een veilige maar ook een voordelige plek.

Literatuur

Agtmaal-Wobma, E. van, 2009, 'Uit en thuis'. In: Garssen J., A. de Graaf en J. Apperloo (red.) Relatie en gezin aan het begin van de 21e eeuw, CBS Den Haag, 2009, blz. 15–22.

Bois-Reymond, M. du, 1993, Jeugd en gezin. In: A.J. Dieleman et al. (red.), Jeugd in meervoud. De tijdstroom, Utrecht.

Beaupré P., P. Turcotte and A. Milan, 2006, Junior comes back home: trends and predictors of returning to the parental home. Canadian Social Trends, Statistics Canada Catalogue 2006 (82), blz. 28–34.

Davanzo and Goldscheider, 1990, Coming home again: returns to the parental home of young adults. Population Studies 44, blz. 241–255.

Schapendonk-Maas, H., 2001. Boemerangkinderen. Maandstatistiek van de Bevolking 2001/02, blz. 23.